

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี
STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
THE EFFECTIVENESS OF SCHOOLS UNDER UDON THANI SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE*

สุชาวาลี ทองโพธิ์ใหญ่, นียดา เปี่ยมพิชนะ

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Suchawalee Thongpoyai, Niyada Piampuchana

North Eastern University, Thailand

E-mail: saiparnskies@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา 4) เพื่อศึกษาตัวแปรทำนายภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 356 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง 0.94 สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์มีการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาคือ การกำหนดทิศทางการขององค์กร การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนมีการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาคือ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวก การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การกำหนดทิศทางการขององค์กร มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

*ได้รับบทความ: 15 มกราคม 2566; แก้ไขบทความ: 27 มีนาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 31 มีนาคม 2566

4. ตัวแปรทำนายศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา คือ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.972 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ร้อยละ 94.50

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์; ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to study: 1) strategic leadership of school administrators, 2) the effectiveness of schools, 3) the relationship between strategic leadership and the effectiveness of schools 4) strategic leadership affecting the effectiveness of schools under Udon Thani Secondary Educational Service Area Office. The sample group was selected through a stratified random sampling consisted of 356 school administrators and teachers. A questionnaire was used in this research with a reliability of 0.94. The statistics used for data analysis were Descriptive statistics, Pearson Product Moment Correlation, and Multiple Regression Analysis.

The result of research found that:

1) Strategic leadership of school administrators, in overall and each aspect, was rated at a high level, the aspect with the highest mean was the strategic determination, followed by the direction of organization, the implementation of strategies and the strategic control and evaluation shows the lowest mean.

2) The effectiveness of school, in overall and each aspect, was rated at a high level, the aspect with the highest mean was the school's ability to solve internal problems, followed by the student development ability to have a positive attitude, the ability to produce students with high academic achievement, while the aspect with the lowest mean was the ability to change or develop school.

3) The relationship between strategic leadership and the effectiveness of schools, in all aspects, had a positive relationship, the aspect of the strategic control and evaluation, implementation of strategies and the direction of organization showed a relationship at a high level.

4) A Study of variable predictors of Strategic leadership affecting the effectiveness of schools included the strategic control and evaluation, the strategic determination, the direction of organization and the strategic determination, the multiple correlation coefficient was 0.972 and the predictive coefficient was 94.50.

Keywords: Strategic Leadership; Effectiveness of Schools

บทนำ

สถานศึกษาเป็นองค์การหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ภารกิจหลักคือการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เพราะความสามารถและศักยภาพในการพัฒนาประเทศขึ้นอยู่กับองค์ความรู้ของทรัพยากรบุคคลในประเทศ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) ซึ่งเป็นอีกมิติหนึ่งของภาวะผู้นำในปัจจุบัน ที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นภาพรวมและขอบเขตได้กว้างขวางและชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา และสร้างให้เกิดสมดุลทางการบริหารจัดการ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา ซึ่งประสิทธิภาพของสถานศึกษาจะเกิดขึ้นได้ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ ฮอยล์แอนด์มิสเกล (Hoy & Miskel, 2008) ได้ระบุว่า การที่สถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพเพียงใด พิจารณาได้จากความสามารถในการผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างดี และมีความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

จากสภาพที่ผ่านมาการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ อาทิ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีการปรับกลยุทธ์ยังไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่สามารถสะท้อนผลดำเนินการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นรูปธรรม ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ยังขาดระบบและกลไกในการตรวจสอบการปฏิบัติงานและสะท้อนผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ดังที่รายงานประจำปี (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2563) พบว่า ผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (Ordinary National Educational Test: O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศในปีการศึกษา 2562 พบว่า ในกลุ่มรายวิชาภาษาอังกฤษ รายวิชาคณิตศาสตร์ และรายวิชาวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ และมีสถานศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (ธนาภรณ์ อรรคฮาต, 2562) ดังนั้น สถานศึกษาจะ

มีคุณภาพหรือประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะ ความสามารถในการบริหาร รวมไปถึงมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่จะส่งเสริม พัฒนา และมุ่งไปสู่สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลตามมาตรฐานในระดับประเทศอย่างยั่งยืน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี เพื่อใช้เป็นสารสนเทศแนวทางในการวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อุดรธานีให้มีประสิทธิผลและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ชุมชน สังคม และผู้เรียนอันเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี
4. เพื่อศึกษาตัวแปรทำนายภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเปรียบเทียบสาเหตุ (Causal-Comparative Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย
2. กำหนดขอบเขตของเนื้อหา ที่จะใช้ในการสร้างประเด็นคำถามในแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสร้างเครื่องมือการวิจัย
3. จัดทำเครื่องมือการวิจัย และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity)
4. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้ (Try Out) กับสถานศึกษาที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach
5. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัย และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทำการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 158 คน ครูผู้สอน จำนวน 3,005 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3,163 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 63 คน และครูผู้สอน 293 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีสัดส่วนความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 และด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) พบว่าต้องการกลุ่มตัวอย่างจำนวน 355.09 ตัวอย่าง ดังนั้นเพื่อความสะดวกในการแจกแบบสอบถามและเพื่อแม่นยำในการศึกษางานครั้งนี้ จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 356 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ในประเด็น ดังนี้ 1) การกำหนดทิศทางขององค์กร 2) การกำหนดทิศทางกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 4) การควบคุมและประเมินกลยุทธ์

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เป็นการสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานีในประเด็น ดังนี้ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำแบบทดสอบมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยกำหนดตัวแปรต้น คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (X) และตัวแปรตาม คือ ประสิทธิผลของโรงเรียน (Y) แล้วนำข้อมูลที่ได้ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดค่าคะแนน และเกณฑ์การแปลผล

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมพัทธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจผลการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

4. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยเลือกใช้สถิติสมการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อพิจารณารูปแบบที่ดีที่สุดในการนำตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติไปสร้างสมการพยากรณ์

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร	3.84	0.47	มาก	2
2. ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์	4.17	0.47	มาก	1
3. ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	3.71	0.49	มาก	3
4. ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์	3.69	0.59	มาก	4
รวม	3.85	0.51	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.47) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.59)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยภาพรวมและรายด้าน

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	3.72	0.46	มาก	3
2. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	3.81	0.53	มาก	2
3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	3.58	0.63	มาก	4
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน	4.07	0.45	มาก	1
รวม	3.80	0.52	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.45) รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.53) ด้านการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.46) ตามลำดับ และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.63)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y
X ₁	1.00				
X ₂	.531**	1.00			
X ₃	.868**	.403**	1.00		
X ₄	.799**	.447**	.849**	1.00	
Y	.875**	.577**	.889**	.938**	1.00

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ($r=0.938$) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($r=0.889$) ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ($r=0.875$) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก และด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ ($r=0.577$) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β)

ตัวแปรอิสระ	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	P-Value
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	.215	.059		3.642	.000**
X ₄	.435	.019	.562	22.728	.000**
X ₁	.158	.027	.164	5.834	.000**
X ₂	.154	.015	.156	10.305	.000**
X ₃	.195	.028	.208	6.866	.000**

R = 0.972, R² = 0.945, Adjusted R² = 0.944, Std. Error = .10897, F = 47.137

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของภาวะผู้นำเชิง

กลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในรูปของคะแนนดิบมากที่สุด คือ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ รองลงมา คือ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร และด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยรูปของคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.435, 0.195, 0.158, และ 0.154 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในรูปของคะแนนมาตรฐานมากที่สุด คือ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ รองลงมา คือ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร และด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.562 0.208 0.164 และ 0.156 ตามลำดับ สร้างสมการพยากรณ์จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$\hat{Y}_i = 0.215 + 0.435X_4 + 0.158X_1 + 0.154X_2 + 0.195X_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$\hat{Z}_{yi} = 0.562Z_{x4} + 0.164Z_{x1} + 0.156Z_{x2} + 0.208Z_{x3}$$

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อย่างชัดเจนในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการรอบการดำเนินงานที่แสดงถึงเป้าหมายในการพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล มีทักษะ ความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ มีแนวคิดเชิงกลยุทธ์ สามารถวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา มีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษานำไปสู่การปฏิบัติและการควบคุมประเมินผล เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ อีกทั้งมีการปรับกลยุทธ์ในการพัฒนาให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานีได้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาสู่มาตรฐานระดับสากล เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการกระจายอำนาจและบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริม พัฒนา ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ คชาภรณ์ เสริมศรี (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ

ผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ การกำหนดทิศทางขององค์การ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การบริหารจัดการทรัพยากร และด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์การ สอดคล้องกับงานวิจัยของนันท์นภัส สุทธิการ (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัด สุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ ด้านการมุ่งใจและพัฒนาบุคลากร ด้านการสร้างและธำรงรักษาทีม และด้านมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของมัทนิตา คงช่วย (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ รองลงมาคือ ด้านการควบคุม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการประเมินกลยุทธ์

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ เป็นตัวชี้วัดความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยใช้ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาเป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาสถานศึกษา มีความร่วมมือของครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนในสถานศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่กิจกรรมต่างๆ อีกทั้งมีการติดตาม ประเมินผลงานของผู้บริหารสถานศึกษาทุกสถานศึกษาแบบเชิงประจักษ์ ทำให้สถานศึกษามีความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และมีความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของนันท์นภัส สุทธิการ (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับมัทนิตา คงช่วย (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก รองลงมาคือ ด้านความพึงพอใจในงาน ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา

ภายในโรงเรียน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ซึ่งด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้านของปัจจัยมีความพันกันในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์ของปัจจัยในระดับมาก หากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ใช้ความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหา นำพาสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ จะทำให้ครูมีแรงขับเคลื่อนในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา อย่างเต็มความสามารถ ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคชาภรณ์ เสริมศรี (2557) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในทางบวก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทนิตา คงช่วย (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในทางบวก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ เป็นด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.435 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา มีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน มีระบบและกลไกในการตรวจสอบการปฏิบัติงานและสะท้อนผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยจัดทำรายงานและข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำเสนอและเปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในแผนงานและโครงการต่างๆ และสามารถนำข้อมูลมาแก้ไขและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทนิตา คงช่วย (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล

ของสถานศึกษาสูงเป็นอันดับหนึ่ง โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 68.00 ($R^2 = 0.68$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย

การศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดเป็นอันดับที่หนึ่งคือ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ แสดงถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระบบในการปฏิบัติงาน มีการกำหนดภาระงานอย่างชัดเจน และติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการนำข้อมูลที่ได้จากสารสนเทศมาสะท้อนผลและนำไปพัฒนาให้เกิดประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านที่มีการปฏิบัติเป็นอันดับสองคือ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร แสดงถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยใช้ฐานข้อมูลเทคโนโลยีและเทคนิควิธีการต่างๆ มากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการดำเนินงานอย่างชัดเจน สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้เพื่อนร่วมงานให้เกิดแนวทางการแก้ไขและพัฒนาที่มุ่งสู่อนาคต โดยมุ่งเน้นการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เน้นการผลิตสื่อนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน อันจะนำไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านที่มีการปฏิบัติเป็นอันดับสามคือ ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ แสดงถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการคิดวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา ด้วยกระบวนการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกขององค์กร (SWOT Analysis) สามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างแรงจูงใจและส่งเสริมความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา มีการวางแผนการดำเนินงาน กลไกและเครื่องมือในการตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และสามารถปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่สามารถสะท้อนผลดำเนินการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะนำไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษา และด้านที่มีการปฏิบัติเป็นอันดับที่สี่คือ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ แสดงถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดวัตถุประสงค์แนวทางการปฏิบัติงานและความจำเป็นในการใช้ทรัพยากร อีกทั้งยังมีการสื่อสารการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ให้คำแนะนำแก่ปฏิบัติงานและมีการยกย่องและชมเชยอย่างยุติธรรม อันจะนำไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษา

สรุป

จากการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ เป็นด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงสุด แสดงถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ซึ่งมีการจัดการบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดภาระงานมาตรฐานและการวัดผลการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน มีระบบและกลไกในการตรวจสอบการปฏิบัติงานและสะท้อนผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยจัดทำรายงานและข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำเสนอและเปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในแผนงานและโครงการต่างๆ และสามารถนำข้อมูลมาแก้ไขและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างยุติธรรม และเป็นที่ยอมรับร่วมกันในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ โดยกำหนดตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานให้เป็นแบบแผนเดียวกัน กำกับ ติดตาม และมีการวัดผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและยุติธรรม

1.2 จากการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา โดยสร้างความร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู และชุมชนในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมปัจจุบัน ให้ความสำคัญทันสมัยและมีคุณภาพ รวมถึงมีอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.3 จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก หากสถานศึกษา มีการควบคุมและประเมินกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ ตรวจสอบและสะท้อนผลการปฏิบัติงานได้ อันจะนำไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษา

1.4 จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านที่สูงที่สุดคือ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ เป็นด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ

สถานศึกษาสูงสุด หากผู้บริหารสถานศึกษามีการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ที่ดี สามารถวางแผนและปรับใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม อันจะนำไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษาที่สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนา รูปแบบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

2.3 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). สถิติสำหรับงานวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คชาภรณ์ เสริมศรี. (2557). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธนาภรณ์ อรรถชาติ. (2562). รายงานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี. อุดรธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี.

นันทน์ภัส สุทธิการ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

มัทนิตา คงช่วย. (2563). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2563). รายงานประจำปี 2563. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานยุทธศาสตร์และทรัพยากรบุคคล.

Hoy, A. W. and Miskel, C. G. (2008). Educational Administration: Theory Research and Practice. New York: McGraw -Hill.

Yamane, Taro. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. (Third edition). New York: Harper and Row Publication.